

Pasterze Tatr – “zapis” zanikającej kultury

Wyjątkowe wydarzenie w Zakopanem już 12 grudnia 2025 r. !

**Muzeum Palace
Oddział Muzeum Tatrzańskiego im. Dra T. Chałubińskiego w Zakopanem
ul. Chałubińskiego 7
Zakopane**

Początek: godz. 10:00

**Fundacja Dobra Wola, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia “Pro Carpathia”
przy wsparciu Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem zapraszają
12 grudnia 2025 do Muzeum Palace – oddziału Muzeum Tatrzańskiego
im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem
na niezwykle spotkanie z tradycją i historią tatrzańskiego pasterstwa
– od jego wołoskich korzeni po współczesność.**

**Symposium
„Dziedzictwo wołoskie na Podtatrzu – od tradycji do współczesności”
- żywa opowieść o kulturze, która ukształtowała krajobraz i tożsamość Tatr.**

To próba ocalenia od zapomnienia świata dawnych baców, juhasów i pasterek – ludzi, którzy od pokoleń przekazywali wiedzę o wypasie, muzyce, obrzędach i wierzeniach związanych z górami. **Symposium** poprowadzi **dr hab. Piotr Kłapyta** z Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ. Historycy, geografowie, etnolodzy i etnomuzykolodzy z Polski i Słowacji opowiedzą o wpływie Wołochów na rozwój osadnictwa i kultury pasterskiej w Tatrach i na Podtatrzu.

Wśród prelegentów znajdą się m.in.:

- **dr Anna Oczko (UJ)** – wybitna specjalistka od nazewnictwa wołoskiego,
- **prof. dr hab. Stanisława Trebunia-Staszal (UJ)** – o stroju karpackim jako zwierciadle historii,
- **dr Peter Kovacz** – badacz kultury i osadnictwa wołoskiego na Słowacji,
- **dr hab. Piotr Kłapyta (UJ)** - zaprezentuje wyniki najnowszych badań z zakresu osadnictwa wołoskiego.

Spotkanie uświetni **filmowy pokaz „Trzy spoty wołoskie”** z udziałem na żywo aktorów-amatorów.

Rejestrację na Symposium prowadzi Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia “Pro Carpathia”. Jeżeli Państwo jeszcze nie zgłosili się na Symposium, prosimy wykorzystać formularz zgłoszeniowy pod linkiem:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScunbE5BCFWf_yssDI39bhYnelqQFulcK1X1Kz3TtuB ARb3Vg/viewform?usp=header

**Wystawa multimedialna „Dziedzictwo dawnych pasterzy Tatr”
autorstwa Justyny i Piotra Kłapytów**

**Wernisaż wystawy – 12 grudnia 2025 godz. 17.00,
Muzeum Palace- oddział Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem,
ul. Chałubińskiego 7, Zakopane**

Docelowe miejsce wystawy: przy Gmachu Głównym Muzeum Tatrzańskiego, ul. Krupówki 10.

O wystawie opowiedzą jej autorzy. Wernisaż wystawy otworzy Dyrektor Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego - Michał Murzyn. Tło muzyczne zapewni pokaz gry na instrumentach pasterskich

w wykonaniu **Jana Karpiela-Bulecki** – muzyka zakorzenionego w góralskiej tradycji.

Wystawa prezentuje fotografie pochodzące przede wszystkim ze zbiorów **Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego** oraz zbiorów prywatnych: baców, juhasów, a także Elżbiety Frankowskiej-Cząstki i Grzegorza Folty. Treścią wystawy będą naukowe opracowania m.in Witolda Paryskiego oraz autorów wystawy, w tym także nawiązujące do wcześniejszych projektów naukowo-popularyzatorskich jak “Kosmogonia Tatr i Podtatrza” (Fundacja Dobra Wola, 2020 r.). Zobaczymy 7 wywiadów z byłymi bacami Tatr i ich rodzinami, legendy Tatr oraz 3 krótkie filmy o historii i kulturze Wołochów. Ekspozycja pokazuje, w jaki sposób zjawisko pasterstwa – od swoich **wołoskich korzeni** aż po czasy współczesne – kształtowało i wciąż współtworzy życie, wiarę oraz tożsamość mieszkańców tego wyjątkowego, karpackiego pogranicza polsko-słowackiego.

Dla najmłodszych:

Równolegle z sympozjum odbędą się o godz. 11.00 **warsztaty edukacyjne pt. „W krainie wołoskich wierzeń”**, prowadzone przez animatorkę kultury **Annę Mikołajczyk-Szarek**. Dzieci poznają legendy, dawne wierzenia pasterskie oraz symbolikę tatrzańskich szczytów, a następnie stworzą własne prace inspirowane mitologią Tatr.

Ilość miejsc ograniczona!

Zapisy do 8 grudnia: pasterze.tatr@gmail.com, w tytule: “Warsztaty”, w treści: liczba dzieci, ich wiek oraz telefon kontaktowy

Dla miłośników gór:

W dniach **13–14 grudnia** uczestnicy będą mogli wziąć udział w **edukacyjnych wycieczkach w Tatry poświęconym dawnemu pasterstwu, które poprowadzą przewodnicy tatrzańscy z krakowskich kół: im. Macieja Sieczki i Akademickiego Koła Przewodników Tatrzańskich z Krakowa im. Witolda i Zofii Paryskich.**

13 i 14 grudnia 2025, 9.00 - 14.00 - Gronik - Dolina Małej Łąki - Przysłop Miętusi - Dolina Kościeliska- Kiry (w zapisach proszę wybrać termin) - poprowadzą Rafał Misiuda, Mateusz Błaszczyk, przewodnicy tatrzańscy III klasy.

- Ilość miejsc ograniczona
- **Zapisy do 8 grudnia:** pasterze.tatr@gmail.com
- W tytule: „Wycieczki”
- W treści: imię i nazwisko, wiek oraz telefon kontaktowy

Zapraszamy wszystkich miłośników Tatr i Karpat na dzień pełen aktualnej wiedzy o korzeniach pasterstwa tatrzańskiego, jego historii i kulturze, opowiedzianej ustami jego ostatnich świadków – pasterzy Tatr.

WSTĘP WOLNY!

Dziedzictwo ponad granicami

Wydarzenie ma charakter **ponadregionalny i transgraniczny**, gdyż w przedsięwzięcie zaangażowani są również partnerzy ze Słowacji, co podkreśla wspólne dziedzictwo tatrzańskie i karpackie.

Autorzy projektu:

dr hab. Piotr Kłapyta, Uniwersytet Jagielloński, Kraków
dr Justyna Cząstka-Kłapyta, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Organizatorzy projektu:

Fundacja Dobra Wola
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia
“Pro Carpathia”

Partner:

Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chalubińskiego

Koordynatorzy wydarzenia:

dr Justyna Cząstka-Kłapyta, Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Karolina Pawelek, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji
Podkarpacia “Pro Carpathia”

**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

**Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury**

Symposium „Dziedzictwo wołoskie na Podtatrzu – od tradycji do współczesności”
finansowane jest z budżetu Województwa Małopolskiego

